

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 7 szpalcach (szer. szp. 72 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. (tylko dla osób prywatnych); dla poszuk. pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 2 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 81.

Kraków, środa 10 kwietnia 1940 r.

Nadesłana a nie zamówiona przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączona zostanie znaczki pocztowe na opłacenie przesylki zwrotną. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł z odnośnikiem do domu 5 Zł.

Jak wyglądają nowe banknoty polskie?

(=) Kraków, 8 kwietnia. Założony ostatnio Bank Emisyjny w Polsce podejmuje — jak już po krótko donieśliśmy dziś w poniedziałek swoje czynności. Już w środę rozpocznie Bank Emisyjny wykupywanie pokwitowań na zdeponowane w swoim czasie banknoty 100 i 500-złotowe. Nowe rozporządzenie, wydane ostatnio, opisuje wygląd banknotów złotych, wypuszczonych przez Bank Emisyjny w Polsce.

Banknot 1-Złotowy

o wymiarach 6,5×10 cm. wykonany jest na białym papierze ze znakami wodnymi (wzór szkocki). Na stronie przedniej, z drukowanej w kolorze brązowym, w prawym górnym rogu mieści się w prostokącie szerokości 32 mm utworzonym z białych giloszy, duża cyfra wartości banknotu „1”, a pod nią w formie półkolistego łuku otwartego ku górze słowo „Złoty”. Na obu lewych rogach, w małych kwadratach na tle giloszowanym, znajdują się cyfry „1”. Ozdobny pasek szerokości 5 mm otacza środkowe pole zawierające napis:

Jeden
ZŁOTY

BANK EMISYJNY W POLSCE

Kraków, 1 marca 1940 r.

PREZYDENT: ZASTĘPCA PREZYDENTA:
Dr. Młynarski Jędrzejowski

Pod spodem znajdują się numery serji i numer bieżący wykonane w kolorze czerwonym. Tło banknotu utworzone jest z delikatnych giloszowanych linii w kolorze czerwonym i brązowym.

Na stronie odwrotnej banknotu, na ozdobnym tle, na polu środkowym widnieje duża cyfra „1”. Na prawo i na lewo od niej w owalach z białej giloszy znajdują się litery „ZŁ”. We wszystkich czterech rogach znajduje się również cyfra „1”. Na górnym pasku poprzecznym znajduje się napis:

BANK EMISYJNY W POLSCE

zaś na pasku dolnym:

JEDEN ZŁOTY

Banknot 2-Złotowy

o wymiarach 6,8×11 cm jest wykonany na białym papierze ze znakami wodnymi

(wzór szkocki). Na przedniej stronie drukowanej w kolorze brązowym, w prawym górnym rogu, w osmiokątnej ramce znajduje się duża cyfra wartości banknotu „2”. Na lewym środkowym polu banknotu znajduje się na tle utworzonym z delikatnych brązowych i zielonych splecionych linii, napis:

DWA
ZŁOTE

BANK EMISYJNY W POLSCE
KRAKÓW, 1 MARCA 1940 r.

PREZYDENT: ZASTĘPCA PREZYDENTA:
Dr. Młynarski Jędrzejowski

Poniżej znajduje się litera serji oraz numeracja bieżąca wykonana w kolorze czerwonym. U góry banknotu, na wstędze

Banknot 5-złotowy

o wymiarach 8,2×15 cm wykonany jest na białym papierze ze znakami wodnymi „wzór szkocki”. Na przedniej stronie koloru niebieskiego, po prawej stronie widnieje — otoczona jasnymi i ciemnymi liniami kolistymi — głowa dziewczyny, a pod nią wzór splecionych kwiatów i liści ostu. We wszystkich czterech rogach, na białosiatkowym tle, znajduje się w małych czworokątach cyfra „5”. Czworokąty te połączone są od góry ku dołowi ozdobną listwą szerokości 4 mm. Górna listwa szerokości 8 mm składa się z liści i kwiatów ostu. Dolna listwa podzielona jest na trzy pola: w części środkowej, między małymi ornamentami widnieją również główki i liście ostu, na lewym polu znajduje się numeracja serji, zaś na prawym numer bieżący, wykonany w kolorze czerwonym. Na tle utworzonym z delikatnych szarych i oliwkowo-zielonych splecionych linii widnieje duża cyfra „5”. Napis, wykonany w kolorze ciemnoniebieskim brzmi:

PIĘĆ
ZŁOTYCH

BANK EMISYJNY W POLSCE
KRAKÓW, 1 MARCA 1940 R.

PREZYDENT: ZASTĘPCA PREZYDENTA:
Dr. Młynarski Jędrzejowski

Na lewym marginesie, szerokości 47 mm

szerokości 6 mm widnieje napis „BANK EMISYJNY W POLSCE”, na dolnym zaś brzegu na wstędze szerokości 4 mm „DWA ZŁOTE”. Małe białe gilosze znajdują się w lewym dolnym rogu z cyfrą „2” połączone są z górną wstęgą napisu — białe giloszowaną listwą.

Druk strony odwrotnej zawiera w środku, na tle o delikatnym wzorze, zielonym, okrągłą winiętę o przekroju 35 mm. Na prawo i lewo od niej widać w białosiatkowanym owalu dużą cyfrę „2”. W górnym napisie, na wstędze szerokości 6 mm widnieją wyrazy „BANK EMISYJNY W POLSCE” zaś u dołu — pomiędzy cyframi „2” w obu rogach, na wstędze szerokości 7 mm „DWA ZŁOTE”. Górna i dolna wstęga z napisami łączy dwie białe giloszowane ozdoby szerokości 14 mm mieszczące się po obu zewnętrznych stronach odbitki.

widnieje kreskowany rysunek, przedstawiający wieśniaka z Puszczy Białowieskiej, a pod nim mała dwubarwna siatka z cyfrą „5”.

Na stronie odwrotnej, na środku, na delikatnie wzorzystym szarym tle, widnieją w otoczeniu ozdobnych linii słowa „BANK EMISYJNY W POLSCE”, a pod nimi, na wstędze szerokości 10 mm, jasnymi literami wartość „PIĘĆ ZŁOTYCH”.

Na listwach szerokości 17 mm znajdujących się po obu stronach winięty odwrotnej strony, składających się z ornamentów i stylizowanych liści, w podłużnym sześcioboku na giloszowanym tle znajduje się cyfra „5”. Ozdobna wstęga szerokości 10 mm z liści i ornamentów łączy na górze obie listwy.

Banknot 10-Złotowy

o wymiarach 8,5×17 cm jest wykonany na białym papierze ze znakiem wodnym „zygzakowata linia falista”. Prawa część strony przedniej, drukowanej w kolorze brązowym, zawiera na środku leżący owal z napisem:

10
DZIESIĘĆ ZŁOTYCH
BANK EMISYJNY W POLSCE
KRAKÓW, 1 MARCA 1940 R.

PREZYDENT: ZASTĘPCA PREZYDENTA:
Dr. Młynarski Jędrzejowski

Zgon Maratończyka.

Jak już donieśliśmy, przed niedawnym czasem zmarł zwycięzca pierwszego olimpijskiego biegu maratońskiego z r. 1896 Grek, Spiridon Louis, w wieku 75 lat. Z postacią tego słynnego biegacza zapoznana się młoda generacja sportowców podczas Olimpiady berlińskiej, w której brał on udział, jako honorowy gość. Zdjęcie nasze przedstawia Louisa podczas jego pobytu w r. 1936 w Berlinie.

Na prawo i lewo od tego owalu znajdują się dwie figury alegoryczne, przedstawiające na lewo Naukę, na prawo Sztukę, pod nimi ornamentalna wieć z liści i kwiatów, która w środku u dołu okala okrągłą białą siatkowaną winiętę. Na wstędze szerokości 10 mm widnieje po lewej stronie oznaczenie serji, po prawej natomiast numeracja, drukowana w barwie czerwonej. W górnej części owalu widnieją głowa zwierzęca z dwoma rogami, a na prawo i na lewo od niej cyfra „10”. Cała winięta banknotu, celem lepszego zabezpieczenia przed ewent. fałszerstwem, posiada tło z delikatnych, cześciowo siatkowanych szarych i oliwkowo-zielonych linii.

Na lewym marginesie szerokości 49 mm znajduje się kreskowy rysunek dziewczyny z okolicy Krakowa w odświętnym stroju, a pod nim mała, dwubarwna siatkowana rozeta z cyfrą „10”.

Obraz na stronie odwrotnej ukazuje w części środkowej przed tęczą na tylnym płacie — widok pomnika Chopina w Warszawie. Po prawej i lewej stronie, pod o-

Pierwszy dziennik świata.

W Ostji, wśród ostatnio znalezionych wykopalisk, odkryto fragment annałów rzymskich, w których zamieszczano wszystkie polityczne, administracyjne i kulturalne wiadomości w starym Rzymie. Zdjęcie nasze przedstawia dwle młode Rzymianki, czytające z zainteresowaniem fragment tego najstarszego dziennika świata.

Wystawa światowa w Rzymie w r. 1942.

Najbliższa wystawa światowa odbędzie się, jak wiadomo, w Rzymie. Władze włoskie rozpoczęły już dawno przygotowania, aby wystawie tej zapewnić odpowiednio imponujące rozmiary. Na terenach wystawowych wznoszą obecnie już budynki. Na zdjęciu widzimy jeden z tych właśnie gigantycznych budynków wystawowych.

zdoba z kwiatów widnieją dwie tarcze z napisami:

**BANK
EMISYJNY
W POLSCE**

10
**DZIESIEĆ
ZŁOTYCH**

Obie tarcze są na dole połączone listwą ozdobną, szeroką na 7 mm. W obu górnych rogach druku odwrotu banknotu słońca — na tle utworzonej z delikatnych linii — wielkie cyfry „100”. Brązowy druk odwrotu banknotu posiada tło z szarych i oliwkowo-zielonych linii.

Banknot 20-Złotowy

o wymiarach 9,1x17,3 cm jest wykonany na białym papierze ze znakiem wodnym „zygzakowata linia falista”. Strona przednia, wykonana w niebiesko-popielatym kolorze, zawiera po prawej stronie w środku pole z napisem:

**BANK
EMISYJNY
W POLSCE**

DWADZIESIĄ
ZŁOTYCH

KRAKÓW, 1 MARCA 1940 R.

PREZYDENT: ZASTĘPCA PREZYDENTA:
Dr. Młynarski Jędrzejowski

Po nad tym polem z napisem znajdują się dwie stylizowane gałązki z liśćmi i kwiatami związane wstęgami, a u dołu, pomiędzy dwiema podobnymi gałązkami owalna biała winieta z cyfrą „20”. Na lewo od napisu widnieją postać kobiety z dwójgim dziećmi, pod nią wąskie pole z ornamentami ozdobnymi, na górze cyfra „20”.

W prawej górnej części banknotu widnieją w wąskiej ramce głowa dziewczyny, pod nią owalna biała winieta, a w dole oznaczenie serii i numer bieżący wydrukowane w barwie czerwonej. Na samym dole (podobnie jak i na stronie lewej), wąskie pole z ornamentami ozdobnymi i nad nim cyfra „20”. Po prawej i lewej stronie zewnętrznej strony głównego rysunku banknotu znajdują się wąskie zygzakowate wstęgi. Dla większego zabezpieczenia cały druk banknotu posiada tło złożone z delikatnych, częściowo giloszowanych, niebieskich i brązowych linii. Na marginesie, szerokości 46 mm, znajduje się kreskowy rysunek wieśniaka z Puszczy Białowieskiej, a pod nim mała dwubarwna winieta z cyfrą „20”.

Na tylnej stronie banknotu, w środku znajduje się wizerunek zamku w Krakowie. Po prawej i lewej stronie widnieją dwie alegoryczne figury przedstawiające, po lewej Budownictwo, po prawej zaś Historię. Pod obu postaciami, w osmiobocznych figurach cyfry „20”. Pomędzy obu osmiobocznych polami biegnie w otoczeniu stylizowanych liści wstęga szerokości 8 mm z napisem:

BANK EMISYJNY W POLSCE

W górze znajdują się dwie wstęgi tej samej szerokości z napisem

DWADZIESIĄ
ZŁOTYCH

Po prawej i lewej stronie widnieją stylizowane gałązki z liśćmi i kwiatami. Druk odwrotu posiada tło, składające się częściowo z powikłanych brązowych i niebieskich linii.

Banknot 50-Złotowy

o wymiarach 10x18 cm jest wykonany na białym papierze ze znakiem wodnym „podwójny romb”. Prawa górna część przedniej strony banknotu w kolorze niebiesko-zielonym zawiera w środku pole z napisem:

**BANK
EMISYJNY
W POLSCE**

PIĘĆDZIESIĄT
ZŁOTYCH

KRAKÓW, 1 MARCA 1940 R.

PREZYDENT: ZASTĘPCA PREZYDENTA:
Dr. Młynarski Jędrzejowski

Nad tym polem znajduje się zygzakowata wstęga szerokości 7 mm z liściastą gałązką po obu stronach, poniżej zaś mała rozetka pomiędzy dwiema liściastymi gałązkami. Poniżej na wstędze szerokości 7 mm znajduje się oznaczenie serii i numeru w druku o kolorze czerwonym. Na lewo od napisu widnieją postać dziewczyny, pod nią między ozdobnymi ornamentami cyfra „50”. W prawej górnej części banknotu znajduje się w osmiokątnej ramce, symboliczna głowa młodzieńca, pod nią ozdobne ornamenty giloszowe. Na samym dole (jak po lewej stronie), między ozdobnymi ornamentami znajduje się cyfra „50”. Wzdłuż dolnego brzegu obrazu biegnie wstęga szerokości 3 mm z ozdobnymi ornamentami. Cały drukowany obraz banknotu ma dla większego bezpieczeństwa podkład z delikatnych częściowo brązowych i zielonych linii. Na lewym marginesie szerokości 48 mm znajduje się kreskowana podobna wieśniaku z Puszczy Białowieskiej, a pod nią mała dwukolorowa rozetka z cyfrą „50”.

Na odwrotnej stronie, w środku, znajduje się wizerunek sukiennic w Krakowie. Na prawo i lewo od niego widnieją siatkowana listwa szerokości 1 cm, nad wizerunkiem napis:

PIĘĆDZIESIĄT ZŁOTYCH

pod wizerunkiem zaś:

**BANK EMISYJNY
W POLSCE**

Obok tego dolnego napisu, po prawej i lewej stronie, znajduje się biała gilosza z cyfrą siatkową „50”. Cały druk banknotu jest obramowany zygzakowatymi i falistymi wstęgami z ornamentacyjnymi gałązkami liści i kwiatów i posiada podkład z częściowo splecionych brązowych i zielonych linii.

Banknot 100-Złotowy

o wymiarach 10,6x19 cm jest wykonany na białym papierze ze znakiem wodnym „podwójny romb”. Prawa górna część przedniej strony banknotu drukowanego w kolorze brązowym, zawiera po środku napis

STO
ZŁOTYCH

KRAKÓW, 1 MARCA 1940 R.

PREZYDENT: ZASTĘPCA PREZYDENTA:
Dr. Młynarski Jędrzejowski

Nad tym napisem unosi się skrzydlata postać Merkurego z wyciągniętymi ramionami i wąską wstążeczką z powtarzającą się cyfrą „100”. Pod napisem znajduje się, między dwiema liściastymi gałązkami, półkolistą siatkowaną rozetą z cyfrą „100”. Po obu stronach głównego pola banknotu znajdują się u góry bogato ozdobione, owalne, siatkowane gilosze z dużą cyfrą „100 w jasnych barwach. Nad i pod temi cyframi znajdują się splecione z sobą duże litery „ZL”. Pod lewym owalem mieści się oznaczenie serii, pod prawym oznaczenie numeru, drukowane w czerwonym kolorze. W obu górnych rogach banknotu widnieją ukośnie ustawione cyfry „100”. Opisana główna część banknotu otoczona jest siatkowatymi, ozdobnymi listwami, z których dolna jest przetrwana tabliczka z napisem: „BANK EMISYJNY W POLSCE”.

Drukowany obraz banknotu jest dla większego zabezpieczenia podłożony tłem z

delikatnych częściowo siatkowanych, zielonych i brązowych linii.

Na lewym marginesie, szerokim na 54 mm znajduje się kreskowana podobna patriejusza dawnej Warszawy, pod nią zaś mała, dwukolorowa siatkowana rozetka z cyfrą „100”.

Środek odwrotnej strony banknotu przedstawia w siatkowanym owale wizerunek Banku Polskiego w Warszawie. Nad wizerunkiem znajduje się tabliczka ze słowami „STO ZŁOTYCH”, u dołu zaś widać wielokolorową małą rozetę. Dalej na dolnym brzegu biegnie delikatnie wzorowana listwa szerokości 1 cm. Po obu stronach banknotu znajduje się napis „STO”, biegnący z lewej strony od dołu do góry, z prawej zaś od góry ku dołowi. We wszystkich czterech rogach mieszczą się herbowe lareze z cyfrą „100”. Cały obraz utrzymany w kolorze jasno-brązowym posiada podkład z częściowo splecionych, czerwono-brązowych i zielonych linii.

130 skrzyń tajnych aktów

Nagła ucieczka rządu polskiego nie pozostawiła czasu na zniszczenie dokumentów.

(=) Amsterdam, 8 kwietnia. Amsterdamski „Telegraaf” przynosi sprawozdanie swojego berlińskiego korespondenta, który miał sposobność, pod kierownictwem niemieckiego ambasadora von Moltkego, zwiedzenia archiwów ministerstwa spraw zagranicznych, gdzie znajdują się odkryte w Warszawie tajne polskie dokumenty. Przy tej sposobności holenderski sprawozdawca podkreśla raz jeszcze na podstawie własnych obserwacji autentyczność białej księgi i zawartych w niej dokumentów.

Opowiadanie ambasadora Moltkego na temat dostania się tych dokumentów w ręce niemieckie wygląda, jak dramatyczna powieść. Ambasador zaprzeczył przedewszystkiem wszystkim plotkom, jakoby dokumenty te zostały wydane Niemcom przez Sowiety.

Portier pałacu Brühla, w którym mieści się polskie ministerstwo spraw zagranicznych zwrócił uwagę Niemców po wkroczeniu do Warszawy na istnienie tych dokumentów.

Jeszcze w dniu 5 września 35 skrzyń z tajnymi aktami polskiego ministerstwa spraw zagranicznych miało wysłać z Warszawy do Lublina, jednak pozostały one na dworcu w Warszawie.

Kiedy nastąpiła potem nagła ucieczka rządu polskiego, nacelnik dworca zapytał się, co stanie się z aktami. Otrzymał wówczas wskazówkę, że akta należy spalić. Nacelnik dworca nie zrobił tego, natomiast odesłał akta z powrotem do pałacu brühlowskiego, gdzie później znalazły je wojska niemieckie. Niemiecki minister spraw zagranicznych von

Ribbentrop powołał następnie do życia komisję celem zbadania tych aktów.

Ogółem — jak stwierdza sprawozdawca holenderski — w archiwach polskiego ministerstwa spraw zagranicznych znajdowało się 130 skrzyń z aktami polskimi, jednak dokumenty ostatniej „białej księgi” pochodzą z 35 skrzyń odesłanych przez nacelnika dworca.

Odnosząc do autentyczności dokumentów stwierdza korespondent, że odniósł on wrażenie, iż prawdziwość aktów nie może podlegać żadnej wątpliwości. Na wszystkich dokumentach znajdują się parafy w różnych kolorach, ponadto często spotyka się podpisy Becka, polskich ambasadorów i wysokich urzędników polskiego ministerstwa spraw zagranicznych.

Niemiecki komunikat wojenny.

Loty wywiadowcze nad Francją północną i środkową.

Zwycięska obrona niemieckiego samolotu przeciw czterem maszynom nieprzyjacielskim. — Lotnicy nieprzyjacielscy ponownie naruszyli luksemburską strefę neutralną.

(=) Berlin, 8 kwietnia. Naczelna komenda armii niemieckiej komunikuje:

Lotnictwo niemieckie kontynuowało w dniu 6 kwietnia loty wywiadowcze nad Francją północną i środkową. Przy tej sposobności jeden niemiecki samolot wywiadowczy „Dornier” został zaatakowany przez cztery samoloty typu „Curtis”. Samolot niemiecki bronił się tak długo, aż nieprzyjaciele z powodu

braku materiałów pędnych musieli zawrócić. Samolot niemiecki w nienaruszonym stanie wyładował na swym lotnisku.

Dnia 6 kwietnia br. w późnych godzinach popołudniowych liczne samoloty nieprzyjacielskie przeleciały na północny zachód od Trewiru do Niemiec ponad terytorium luksemburskim, a następnie powróciły również ponad luksemburskim terenem suwerennym.

Noty mocarstw zachodnich do Szwecji i Norwegji.

Norweski minister spraw zagranicznych przeciw mocarstwom Zachodu

(=) Sztokholm, 8 kwietnia. Szwedzkie biuro korespondencyjne donosi, że postawie Szwecji i Norwegji w Londynie zostały przyjęte przez ministra spraw zagranicznych lorda Hallfaksa, który wręczył im noty do ich rządów. Również rząd francuski wręczył posiom tych państw noty, zgodne w treści z notą angielską.

Jakkolwiek o treści tych not nie podano dotychczas żadnych szczegółów, słychać, że dotyczą one ogólnych zagadnień, związanych ze stosunkami między mocarstwami zachodnimi a Szwecją i Norwegją. Celem not jest wyjaśnienie stanowiska Anglii i Francji wobec zagadnień, stojących w łączności z neutralnością krajów skandynawskich.

Norweski minister spraw zagranicznych oświadczył uroczystie, że Norwegja będzie bronić swoich wód terytorjalnych przeciw każdemu, kto by usiłował wejść na nie wbrew prawu. Gdyby mocarstwa zachodnie zażądały — oświadczył minister w dalszym ciągu — przerwania przez nas stosunków handlowych zgodnych z prawem międzynarodowym, to będzie to akt skierowany nie przeciwko jednej tylko partii, ale stanie on w jaskrawej sprzeczności z naszą neutralnością, którą zobowiązaliśmy się przestrzegać, wówczas też cały kraj nasz przystąpi do wojny.

Odprawa amerykańska dla Żydów.

(=) Nowy Jork, 8 kwietnia. Prowadzący swoje interesy w Stanach Zjednoczonych żydowski bankier Jules Bache wygłosił niedawno w Toronto podburzającą mowę, w której oświadczył, że choćby tylko se względów handlowych Stany Zjednoczone powinny stanąć po stronie Anglii.

Obecnie na łamach „Worlds Telegram” generałowie Hugh i Johnson udzielili żydowskiemu kapitaliście ostrej odprawy. Ludzie

Samochody sanitarne bez pasażerów.

(=) Helsinki, 7 kwietnia. Obecnie, kiedy konflikt sowiecko-fiński uległ dzięki rozumnemu porozumieniu obydwu tych państw, likwidacji i kiedy Finlandja rozpoczęła na nowo pokojową pracę w swym kraju, poławili się nagła w Helsińkach dwaj członkowie rzekomo francuskiego ambulansu sanitarnego.

Jeden z kierowników tej ekspedycji niejaki Markiz de Rancogne miał, według zapewnienia, zebrać na ten cel fundusze na Riwjerze francuskiej i nabył cztery samochody sanitarne wraz z kompletnym ich wyposażeniem.

Salachetny ten markiz jest niepokieszony, że niestety nie znalazł w Finlandji pasażerów, którychby mógł przewozić w swych samochodach. (p).

tego typu co Jules Bache — piszą oni — powinni trzymać raczej język za zębami, ponieważ nigdy nie można dojść naprawdę, dlaczego ten lub ów żyd pragnie los Ameryki związać z Europą. Ameryka stanowi dla żydów i różnych innych ras najpewniejsze miejsce schronienia, podczas gdy w Europie niema narodu, któryby kiedykolwiek nie porachował się z żydami. W końcu należy stwierdzić, że nawet Hore Belisha nie został zwolniony ze swego stanowiska wyłącznie tylko z powodu nieudolności.

Plan mobilizacji we Włoszech szczegółowo opracowany.

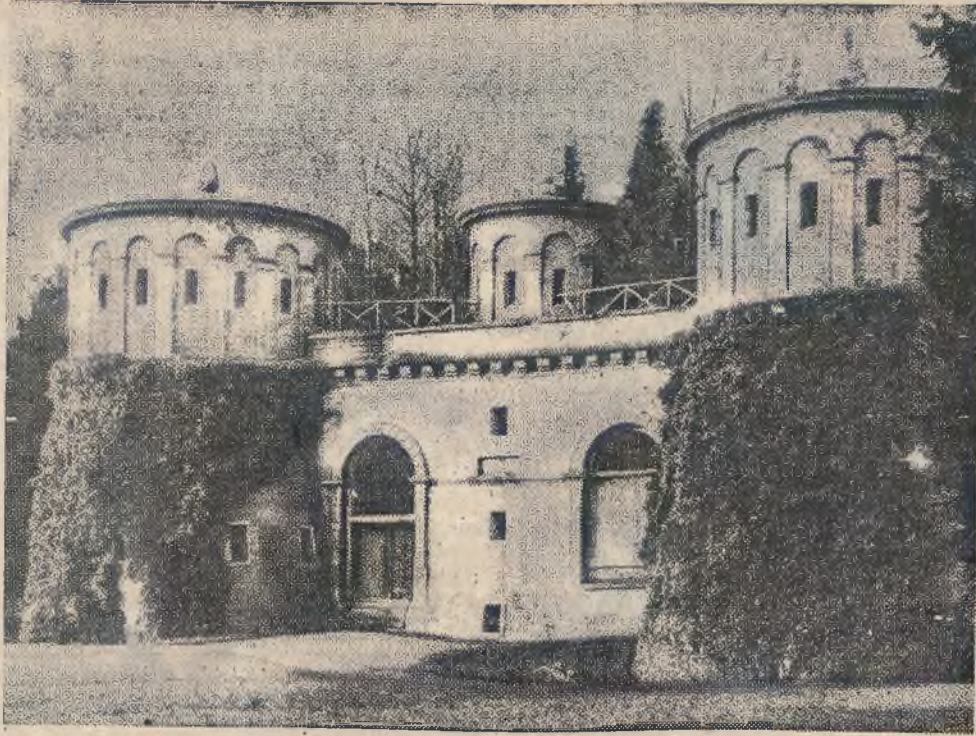
(=) Rzym, 8 kwietnia. Ogłoszono tu urzędowo postanowienia wykonawcze do uchwalonych ostatnio przez radę ministrów ustaw, dotyczących zadań, składu i działalności najwyższej rady obrony kraju oraz organizacji i mobilizacji narodu na wypadek wojny.

Liczne, dobrze obmyślane zarządzenia muszą wzbudzić przekonanie, że cały plan mobilizacji jest przemyślany i przygotowany do najdrobniejszych szczegółów, a przy znanej dyscyplinie faszystowskich Włoch daje pełną gwarancję w danym wypadku przeprowadzenia szybkiego i bezwzględnie wojskowych i cywilnych zarządzeń mobilizacyjnych.

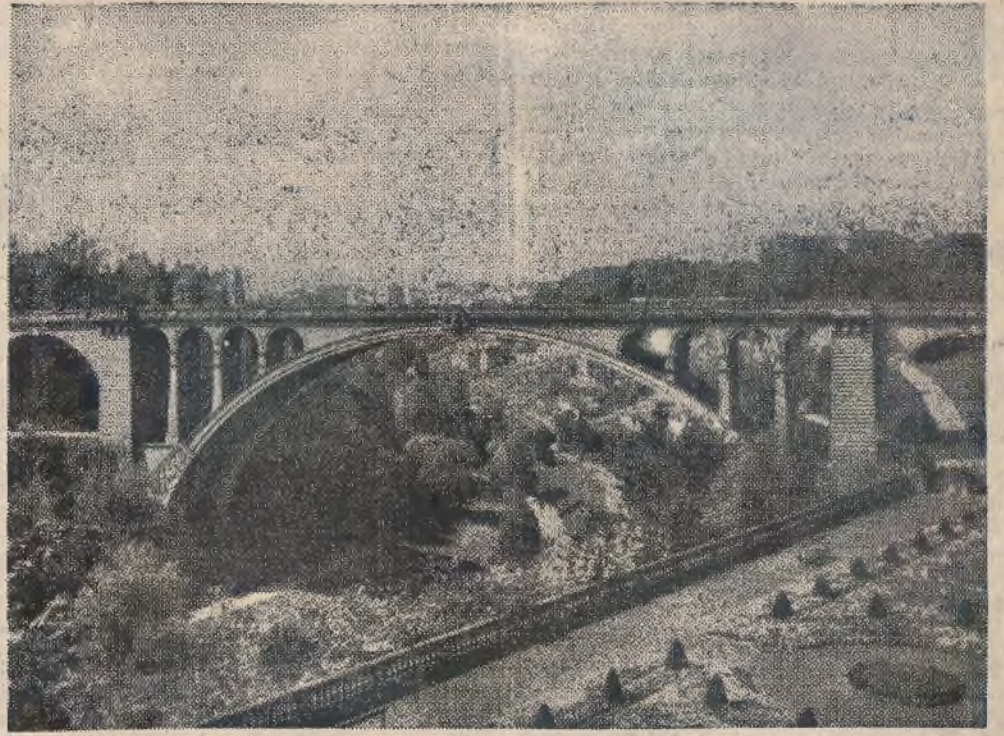
Pożar na dwóch okrętach handlowych w Aleksandrii.

(=) Rzym, 7 kwietnia. Według doniesienia dziennika „Bourse Egyptienne”, wybuchł groźny pożar na zakotwionych w porcie aleksandryjskim okrętach, mianowicie na jednym greckim i angielskim.

W wyniku podjętej akcji ratunkowej udało się dopiero po wielu godzinach ogień zlokalizować. Szkody mają być znaczne. (p).

Fort zwany „Trzy żółędzie” w Luksemburgu.

Most samobójców w Luksemburgu.

Luksemburg.

Nienaturalny karzełek wśród walczących gigantów.

Charlotta, ks. luksemburska.

Kraków, w kwietniu.

Dziś, gdy coraz częściej słyszy się o naruszeniu neutralności różnych państw, należy się spodziewać, że większość z nich jest w najfatalniejszym położeniu, nie korzystając bowiem z żadnych zysków wojennych, a ponosi wszystkie straty, łączące się z walką.

Takim ściśle neutralnym państwem jest Luksemburg, który wciśnięty między Francję a Niemcy z obawą spogląda, z której strony spadnie na niego cios, lub też bomba nieostrożnie rzucona.

Luksemburg leży w obstrzale linii Maginota i jej przedłużenia belgijskiego linii Deveze'a.

Obejmuje księstwo 2200 km, a ludność jego wynosi zaledwie 300.000 głów. Droga kolejowa prowadzi z Brukseli do stolicy księstwa przez górzyste, malownicze okolice, a począwszy już od Namur wije się aż do samego miasta Luksemburga wśród skalistych zboczy lub

stalowanych pól, sławnych z plantacji róż.

Doniedawna przejeżdżano przez granicę wielkiego księstwa bez żadnej kontroli celnej, ani paszportowej, gdyż władze Wielkiego Księstwa starały się zawsze o ułatwienie ruchu turystycznego, który w dużej mierze przyczynia się do pozytywnego budżetu państwowego.

Stolica tego neutralnego kraju położona jest po obu stronach skalistego wąwozu, przez który przerzucono dwa wspaniałe mosty.

Miasto Luksemburg posiada duże parki,

dużo zieleni, a rzeczulka płynąca u stóp miasta otoczona jest uroczymi zagajnikami. Nikomu nie przyszłoby na myśl, że znajduje się w centrum państwa, centrum handlowo dosyć ruchliwym, posiadającym liczne fabryki, towarzystwa handlowo-przemysłowe, eksploatujące rudy tego kraju i posiadające jednak 50.000 mieszkańców.

Mieszkańcy Księstwa Luksemburg są pochodzenia germańskiego, natomiast odwieczne wpływy francuskie odbiły się na charakterze i na języku ludności, który dzisiaj przedstawia

jakby język pośredni między niemieckim, a francuskim.

W całym Luksemburgu można się zresztą dobrze porozumieć w jednym i w drugim języku.

Miasto Luksemburg posiada dosyć dużo ciekawych zabytków średniowiecznych, najwybitniejszym z nich jednak jest pałac Wielkiej Księżnej Szarlotty. Znajduje się on w wąskiej uliczce, po której spaceruje samotny żołnierz, pełniący „straż”. Pałac pochodzi z dawnych wieków, został jednak ostatnio kilkakrotnie przebudowany. Ogólnie miasto Luksemburg posiada wiele nowych komfortowych domów.

Ciekawą jest rzecza, że Wielkie

Księstwo Luksemburskie stworzone zostało przez dyplomatów przy zielonym etoliku,

a mim to jest zadowolone ze swego losu. Gdy w roku 1814 został Napoleon pobity pod Waterloo i mocarstwa europejskie wysłały swych przedstawicieli do Wiednia na słynny Kongres Wiedeński, pod przewodnictwem księcia Klemensa Lotaryusza Metternicha i ks. Talleyrand-Perigord,

przystąpili do uporządkowania karty Europy. M. i.

ustąpiła Holandia pewne terytorja Prusom,

a jedna linja dynastji holenderskiej otrzymała wzajemnie terytorjum dzisiejszego księstwa Luksemburskiego jako niezawisłe Wielkie Księstwo. Wielkiem Księstwem zajmowano się też później, deklarując zawsze jego ścisłą neutralność: traktatem z roku 1831 podzielono Wielkie Księstwo na dwie części administracyjne, a mianowicie część walońska i germańska, następnie w roku 1839 na konferencji w Londynie ogłoszono zupełną niezawisłość Wielkiego Księstwa. Sygnatarjuszami tego aktu były Anglja, Francja, Prusy, Austria, Rosja.

Królowie holenderscy nie bardzo zainteresowani ewoją posiadłością luksemburską zamierzali sprzedać ją Napoleonowi III.

Deszło następnie do porozumienia w Londynie w 1867 r., a w odnośnym traktacie oświadczone, że „Wielkie Księstwo Luk-

Piaszczyzna Rham w Luksemburgu, na której znajdują się ruiny klasztoru z XIV w. zamienionego później na więzienie.

Jeden z rządowych budynków w Luksemburgu.

semburskie w granicach określonych przez akt przyłączony do traktatu z 19 kwietnia 1839 r. tworzyć będzie oddat

państwo włączenie neutralne.

W ten sposób do gwarancji niepodległości zostało dołączone prawne pojęcie neutralności, na których opiera się obecny statut międzynarodowy małego państewka.

Istotnie potrzeba Luksemburgowi wszelkich zabezpieczeń neutralności, gdyż karzełek ten nie mógłby nawet kilku godzin stawiać opór jakiegokolwiek inwazji. „Armja” państwa obejmuje 300 żołnierzy i drugie tyle żandarmerji i strażników granicznych, oraz jedną armatę 75 mm, z której strzela się jedynie wtedy, gdy ludność wzywają na cześć wielkiej księżnej lub z okazji jakiegoś święta narodowego.

Parlament składa się 55 posłów,

reprezentujących partje: katolików, liberałów i socjalistów.

Nad małym tym ale szczęśliwym krajem, który słynie z plantacji róż, panuje wielka księżna Szarlota z dynastji nasauko-orańskiej, która objęła tron po swej siostrze wielkiej księżnej Adelajdzie. Obie są córkami wielkiego księcia Wilhelma III, a obecna wielka księżna jest małżonką księcia Feliksa de Bourbon Parma, brata cesarowej Zyty i posiada z tego małżeństwa kilkoro dzieci, m. i. następcę tronu księcia Jana. Jakkolwiek wielka księżna uchodzi za bardzo zamożną, to

dwór luksemburski prowadzony jest na bardzo ekromnej stopie,

a przywiązanie luksemburczyków do swej panującej jest szczere i trwałe. Dziwnem jest, że zarówno w Holandji, jak w Luksemburgu tron w ostatnich kilkudziesięciu latach pozostaje stale w rękach kobiet: dopiero w następnej generacji tych rodzin znajdują się mężczyźni, którzy ujmą ster rządów.

Dziwne wrażenie robi na karcie Europy ten mały punkcik kolorowy, uznysławiający położenie Luksemburga, włączony między dwa mocarstwa walczące: wygląda on jak karzełek w towarzystwie dwóch olbrzymów... **XZ.**

WESOŁY KĄCIK.

U DOKTORA.

— Panie doktorze, czuję, że stoję przed wrotami śmierci.

— Bądź pan spokojny, już ja pana przez te wrota przeprowadzę.

USPRAWIEDLIWIENIE.

Proszę pana nauczyciela o usprawiedliwienie opuszczonych godzin nauki mojemu synowi, który przez cały tydzień nie mógł nic jeść, ale on to odrobi.

ICH KŁOPOTY.

— Wiesz, ta moja żona to już mi się naprawdę uprzykrzyła.

— Cóż się takiego stało?

— Nic, tylko mi ciągle mówi o swoim daw-

nyim mężu, z którym się rozwiodła, a teraz chwali go bez końca.

— To jeszcze nie, moja jeszcze gorsza. Codzień opowiada mi, jak się urządzi ze swym przyszłym mężem, gdy się ze mną rozwiedzie.

TAKTYKA.

— On musi spełniać wszystkie moje życzenia, bo mu zawsze grozę, że odejdę od niego.

— To ci się udaje tak długo, dokąd jesteś młoda.

— Później będę mu groziła, że... zostanę.

NIWYMAGAJĄCY.

— Gospodyni do nowego lokatora: — Ale muszę pana uprzedzić, że w mieszkaniu nie ma łazienki.

— O, to nie nie szkodzi, proszę pani, ja wprowadzam się tylko na trzy miesiące...

POŚWIĘCENIE.

— Niedawno mi mówiłeś przecie, że nienawidzisz saksofonu.

— No tak, przyznaję.

— A teraz, jak słyszę, sam go kupiłeś swojemu synowi.

— No tak, przyznaję. Ponieważ jeszcze więcej nienawidzę moich sąsiadów.

WYJASNIENIE.

— Wujaszku, dlaczego właściwie nasza planeta, ziemia jest żeńskiego rodzaju?

— Nie wiem — może dlatego, że nie można nigdy dokładnie ustalić jej wieku.

MOŻLIWOŚCI.

— Idę teraz do sądu.

— Kiedy wrócisz?

— Sam jeszcze nie wiem; za dwie godziny, albo za dwa lata.

